

BEDTIJD:
VERHALEN
VOOR
REBEELSE
MEISJES
2

FRANCESCA CAVALLO EN ELENA FAVILLI

ROSE STORIES

Oorspronkelijke titel *Good Night Stories for Rebel Girls 2*

Copyright © 2017 Timbuktu Labs

Eindverantwoordelijkheid redactie & vormgeving Francesca Cavallo en Elena Favilli

Omslagontwerp Pemberley Pond

Grafisch ontwerp Giulia Flamini

Redacteur Anita Roy

Research redacteur Arianna Giorgia Bonazzi

Website www.rebelgirls.co

Timbuktu ondersteunt auteursrecht. Auteursrecht stimuleert de creativiteit en de diversiteit in stemmen, bevordert de vrijheid van meningsuiting en creëert een levendige cultuur. Dank je wel voor het kopen van een geautoriseerde uitgave van dit boek en voor het voldoen aan de auteursrechten door geen enkel deel in welke vorm dan ook zonder toestemming te kopiëren, te scannen of te verspreiden. Daarmee ondersteun je onafhankelijke schrijvers en stel je Timbuktu in staat om boeken uit te blijven geven voor rebelse meisjes, waar ze zich ook bevinden.

Timbuktu Labs en *Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes* zijn gedeponeerde handelsmerken.

Eerste Nederlandse uitgave ROSE stories 2018

Vertaling © Monique ter Berg

Omslagontwerp Femke den Hertog

Zetwerk Pyhai

ISBN 978-90-828343-4-5

NUR 200, 277

Eerste druk oktober 2018

Tweede druk mei 2021

Uitgever

ROSE stories

Beethovenstraat 32

1077 JH Amsterdam

info@rosetories.nl

www.rosetories.nl

ROSE STORIES

Bij ROSE stories geloven we in de kracht van het verhaal. Daarom zetten we verhalen uit verschillende culturen om in concrete projecten en producten. Hiermee willen we een positieve verandering teweegbrengen, ter bevordering van gelijkheid en diversiteit in de samenleving.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ROSE stories, Beethovenstraat 32, 1077 JH Amsterdam

VOORWOORD

Beste rebellen,

Als je deze brief leest, ligt het eerste deel van *Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes* op ongeveer drie miljoen nachtkastjes. Over de hele wereld hebben kinderen en volwassenen het over hun favoriete rebelse meisje. Onderwijzers maken lessen over deze pioniers. Politici lezen op bijeenkomsten voor uit het boek, jonge vrouwen gebruiken het boek om moed uit te putten als ze een rotdag achter de rug hebben, en aanstaande vaders kopen het boek om hun dochters welkom te heten op de wereld.

Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes is in meer dan veertig talen vertaald en elke dag klinkt elk daarvan door als we jullie berichten horen via e-mail, Facebook en Twitter. Als we op Instagram de foto's van dit boek bij jullie thuis zien, lijkt het wel alsof we een fotoalbum van onze familie bekijken. Een familie van mensen met alle soorten godsdiensten, nationaliteiten, kleuren en leeftijden. Een wereldwijde familie van mensen die zowel in kleine dorpjes (waar wij zijn opgegroeid) als in grote steden wonen.

Een jaar geleden hebben we in ons kleine appartement in Los Angeles een vuurtje aangestoken. Een vuurtje waar we omheen konden zitten om elkaar nieuwe verhalen te vertellen. Jullie zijn erbij komen zitten. Jullie hebben je vrienden uitgenodigd en hebben brandhout meegebracht. Jullie waren verwachtingsvol, maar jullie hebben ook je frustraties, moed en angst meegenomen, je kracht en je zwakte. Jullie kwamen om te luisteren, maar ook om te vertellen. Het vuur wakkerde aan. De familie werd groter.

En daar gaat *Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes 2* over. Het zijn verhalen die jullie ons rond dat vuur hebben verteld. Over de Aziatisch-Amerikaanse brandweervrouw in New York City over wie Christine ons vertelde. Over de eerste compleet vrouwelijke ploeg die stroperij in Zuid-Afrika bestrijdt waar

Rita ons op Snapchat op wees. Over de Ierse piloot die een vliegtuig voor zichzelf heeft gebouwd waar Aidan ons bij een signersessie over vertelde.

Sommige mensen zeggen dat verhalen de wereld niet kunnen veranderen. Maar daar zijn wij het niet mee eens.

Steeds opnieuw kregen we berichtjes dat jullie een verhaal in ons boek hadden ontdekt en soms stond het verhaal dat jullie noemden er niet eens in. Kennelijk heeft *Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes* ervoor gezorgd dat honderdduizenden mensen verhalen zien die ze daarvoor niet zagen. Het boek moedigt lezers aan om talent op te merken dat eerder niet werd opgemerkt. Het boek maakt het makkelijker om kansen te zien op plaatsen waar je die niet had verwacht.

Als we gebruikmaken van het talent van alle mensen – in plaats van de helft – liggen er eindeloos veel mogelijkheden in het verschiet.

Als we elkaar zien zoals we zijn zonder in negatieve stereotypen te vervallen, werken we echt aan vooruitgang.

Als we zien dat iemand wordt onderdrukt en we ondernemen actie om er een eind aan te maken, worden we allemaal sterker.

Wanneer je je bedlampje uitdoet nadat je een of drie van deze verhalen hebt gelezen – of je nou de hele dag hebt gespeeld of de hele dag hebt gewerkt, of je nou in Kaapstad of in Nieuw-Zeeland woont, of je bent voorgelezen of dat je ze zelf hebt gelezen – besef dan dat je zojuist rond het vuur hebt gezeten met honderdduizenden andere rebellen, die net als jij op reis zijn.

De serie *Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes* is maar een klein deel van een veel groter verhaal, een verhaal dat groter is dan ieder van ons. Groter dan ieders hoopvolle verwachting. En zeker groter dan onze angst.

Fijn dat jullie met ons om het vuur zitten, dank je wel.

Laten we beginnen.

Francesca Cavallo

Elena Favilli

AGATHA CHRISTIE

SCHRIJVER

Er was eens een meisje dat van schrijven hield. Gedichten, romantische verhalen, detectives – ze probeerde het allemaal. Agatha wilde niets liever dan schrijver worden. Tijdens hun wandelingen besprak ze haar droom met George Washington, haar hond. Elke plaats waar ze met George kwam, bekeek Agatha als mogelijke locatie voor een verhaal en elke keer als ze iemand ontmoette, vroeg ze zich af of hij of zij een geschikt romanpersonage was.

Agatha stuurde haar verhalen naar tijdschriften, zonder resultaat. De stapel afwijzingsbrieven werd steeds hoger, maar ze piekerde er niet over om te stoppen met schrijven. Ze las alles wat los en vast zat, het liefst spannende boeken over moord en doodslag. Daarom schreef ze er zelf maar een.

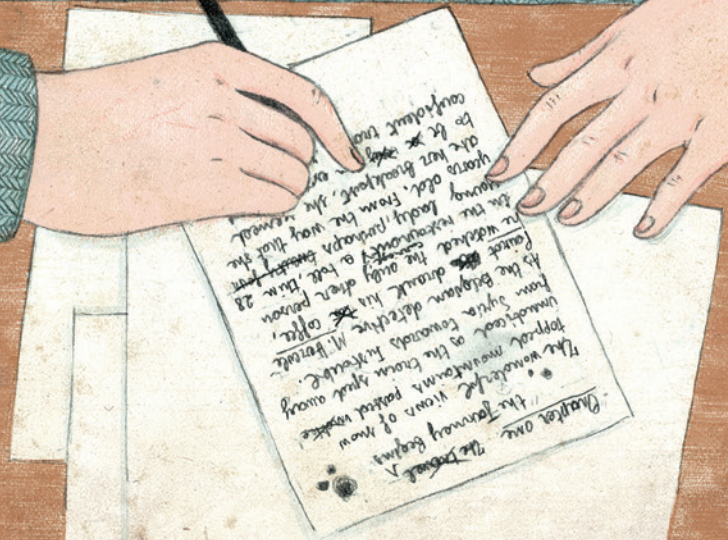
In *De onschuldige moordenaar* voerde ze Hercule Poirot op, een Belgische detective met een schitterende snor. Veel uitgevers stuurden haar manuscript weer terug, maar eindelijk had ze beet. Het boek werd een groot succes en het begin van een ongelooflijke carrière. Ze heeft meer dan twee miljard boeken verkocht in meer dan honderd verschillende talen, waardoor ze de best verkopende schrijver aller tijden is.

Hercule Poirot met zijn puntige snor en Miss Marple met haar grappige hoedjes werden twee van de populairste literaire detectives ooit. Ze denken op in tv-programma's en films en miljoenen mensen dachten met hen mee over wie de moord gepleegd zou hebben. In haar bijzondere carrière heeft Agatha zesenzestig detectives geschreven, veertien verhalenbundels en *De muizenval*, het langstlopende toneelstuk ter wereld.

15 SEPTEMBER 1890 - 12 JANUARI 1976

VERENIGD KONINKRIJK

'EEN BOEK KUN JE HET
BESTE TIJDENS DE AFWAS
BEDENKEN.'
- AGATHA CHRISTIE

AISHOLPAN NURGAIV

ARENDJAGER

Er was eens een dertienjarig meisje dat Aisholpan heette en dat in het ijsskoude Altajgebergte leefde. Zeven generaties lang hadden de mannen van haar stam met steenarenden gejaagd om hun gezin van eten en vachten te voorzien. Steenarenden zijn grote wezens met scherpe klauwen en een kromme snavel, die erg gevaarlijk kunnen zijn. Maar Aisholpan vond ze vooral mooi. Op een dag zei ze tegen haar vader: ‘Pap, ik weet dat meisjes nog nooit een arend hebben getraind, maar als u het me leert, word ik er goed in.’ Haar vader, een fantastische arendjager, moest daar even over nadenken. Toen zei hij: ‘Je bent sterk. Je bent niet bang. Je kunt het.’ Haar hart maakte een sprongetje.

Aisholpan en haar vader reden op hun paard de besneeuwde bergen in. Het viel niet mee om een jonge arend te vinden die ze kon trainen. Met een touw om haar middel klom Aisholpan naar een nest en ze moest oppassen dat ze niet uitgled op de scherpe rotsen. In het nest vond ze een jonge steenarend, helemaal in zijn eentje. Ze bedekte de kop van de vogel met een deken om haar rustig te houden en nam haar mee naar huis. Aisholpan zong liedjes en vertelde haar verhalen zodat het arendsjong haar stem zou herkennen. Ze voerde haar stukjes vlees en leerde haar om op haar handschoen te landen. ‘Ik behandel haar met respect, want als ze me eenmaal vertrouwt, zal ze niet wegvliegen. Dan zullen we een paar jaar een team vormen. Daarna mag ze weer de wildernis in. De levenscyclus voortzetten.’

Aisholpan werd de eerste vrouw die meedeed aan het steenarendentoernooi in Ölgii in Mongolië. Na haar zijn drie andere meisjes gaan trainen om ook arendjager te worden.

GEBOREN IN 2003

MONGOLIË

ILLUSTRATIE
SALLY NIXON

'IK GA MIJN ZUSJE
OOK MET ARENEN
LEREN JAGEN.'

- AISHOLPAN NURGAIV

ALICE BALL

SCHEIKUNDIGE

Er was een tijd dat er voor lepra geen geneesmiddel was. Lepra is een ziekte waarvan je lichaam misvormd kan raken. Omdat er geen behandeling voor was en mensen dachten dat het heel besmettelijk was, werden mensen met lepra naar een leprozenkolonie gestuurd - waar ze niets te doen hadden en alleen maar op hun dood konden wachten. Of op een geneesmiddel.

Op zoek naar dat geneesmiddel onderzocht de getalenteerde, Hawaïaanse scheikundige Alice Ball de olie van de chaulmoogra-boom, die in de traditionele Chinese en Indiase geneeskunde bij huidziekten werd gebruikt, ook bij lepra: soms werkte het en soms niet. 'Waarom werkt het niet altijd?' vroeg Alice zich af.

Om het antwoord op haar brandende vraag te vinden, werkte ze samen met een assistent-chirurg van een ziekenhuis in Honolulu. Ze ontwikkelde een manier om de werkende delen van chaulmoogra-olie af te scheiden en maakte een nieuw extract dat direct in de bloedbaan van een patiënt kon worden geïnjecteerd - met verbazingwekkende resultaten.

Helaas overleed Alice voor de publicatie van de uitkomsten van haar onderzoek. Daarom deed de universiteit dat voor haar - zonder aan te geven dat het haar werk was geweest! Het hoofd van de universiteit noemde de extractietechniek zelfs de decaanmethode, alsof hij het zelf had ontdekt. Jaren later werd haar werk alsnog erkend. Op Hawaii wordt nu elke vier jaar op 29 februari de Alice Ball-dag gevierd. Ze was de eerste Afro-Amerikaan en de eerste vrouw die aan de Universiteit van Hawaii afstudeerde.

24 JULI 1892 - 31 DECEMBER 1916

VERENIGDE STATEN

ANDRÉE PEEL

FRANS VERZETSSTRIJDER

Er was eens een jonge vrouw die een schoonheidssalon had. Andrée was slim en stijlvol en ontving haar klanten altijd met een brede lach. ‘*Bonjour, madame,*’ zei ze dan. ‘Hoe wilt u vandaag geknipt worden?’

Maar na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog veranderde alles. Toen Hitler haar land binnenviel, sloot Andrée zich aan bij de Résistance: een netwerk van gewone mensen die in het geheim de nazi’s probeerden tegen te werken. Ze bracht verboden kranten naar de andere leden van het verzet. Dat was gevaarlijk werk. Andrée werd al snel bevorderd tot sergeant en kreeg de codenaam Agent Rose.

Ze zette vaak haar leven op het spel. ’s Nachts ging ze stiekem naar buiten en zette een rij brandende fakkels neer, zodat de vliegtuigen van de geallieerden zagen dat ze niet boven vijandelijk gebied vlogen. De piloten zochten naar die verlichte plekken en wisten dankzij Agent Rose waar ze veilig konden landen. Ze voorkwam dat zo’n honderd Britse piloten in handen vielen van de nazi’s, voordat ze gevangengenomen werd en naar een concentratiekamp werd afgevoerd. Ziek, uitgehongerd en in een blauw-wit gestreepte pyjama werd Andrée samen met andere gevangenen voor een vuurpeloton gezet om doodgeschoten te worden, toen de geallieerden het kamp binnenvielen en hen nog net op tijd konden redden.

Andrée werd als een held ontvangen. Van de president van de Verenigde Staten en de Britse premier kreeg ze brieven waarin ze werd bedankt voor alles wat ze had gedaan. Ze is heel oud geworden, maar ze heeft altijd een stukje blauw-wit gestreepte stof bewaard om haar aan die verschrikkelijke dagen te herinneren en om niet te vergeten dat ‘wonderen echt bestaan’.

3 FEBRUARI 1905 - 5 MAART 2010

FRANKRIJK

ILLUSTRATIE
ZOSIA DZIERŻAWSKA

'IK WAS VOORBESTEMD VOOR HET VERZET.'
- ANDRÉE PEEL

ANGELA MERKEL

BONDSKANSELIER

In Templin in Duitsland woonde eens een meisje van zeven dat Angela heette. Toen ze op een zondag in de kerk naar de preek van haar vader zat te luisteren, begon haar moeder te huilen.

‘Waarom huilt u?’ vroeg Angela.

‘Omdat ze een muur gaan bouwen,’ antwoordde haar moeder. ‘Ze willen de grens tussen Oost- en West-Duitsland afsluiten.’

Angela schrok. ‘Waarom zouden ze daar een muur bouwen?’ dacht ze. Mensen moeten overal naartoe kunnen gaan, waar ze maar willen. Niet alleen konden de Oost-Duitsers niet langer naar het westen, ze mochten ook niet meer naar het nieuws van de andere kant luisteren.

Elke dag verstopte Angela zich met een radiootje in de toiletruimte op school en probeerde een radiozender uit het westen te vinden. Officieel was dat verboden, maar dat kon haar niet schelen: ze wilde weten wat er met haar land gebeurde.

Toen ze groot was, ging Angela **kwantumchemie** studeren en wilde ze hoogleraar worden. Van de Stasi, de geheime politie, kreeg ze te horen dat ze alleen hoogleraar zou worden als ze voor hen zou spioneren. Dat weigerde Angela en daarom kreeg ze de baan niet.

In 1989, het jaar dat de Berlijnse Muur viel, werkte ze als onderzoeker in een laboratorium. Ze belde haar moeder en zei: ‘Volgens mij mogen we weer naar het westen.’ Inderdaad, dat mocht.

Uiteindelijk werd Angela bondskanselier van Duitsland – een vastberaden leider die het verdriet kent dat een muur kan veroorzaken en het belangrijk vindt dat de Duitsers nooit meer van elkaar worden gescheiden.

GEBOREN OP 17 JULI 1954

DUITSLAND

An illustration of Angela Merkel with short, wavy blonde hair and blue eyes. She is wearing a teal jacket over a white top and a dark necklace with three light-colored beads. The background is white with green foliage. The text 'ILLUSTRATIE ELENIA BERETTA' is in the top right corner.

ILLUSTRATIE
ELENIA BERETTA

**'WE STREVEN NAAR
EENSGEZINDHEID. DAT WAS EN
BLIJFT HET BELANGRIJKSTE DOEL
VAN EUROPESE EENWORDING.'**

– ANGELA MERKEL